

برنجی سنه نومرو ۶۴ — ۲۲ شوال ۱۳۳۰

سرمد: شهیندر زاده فلبلی

احمد علمي

محل اداره سی :

جفال اوغلنده « حکمت » اداره خانه سیدر ر .

حقه مقرون، اغراضدن سالم افکار ومقالاته صحیفه لر عزمن آچقندر.

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخه لر ایکی غرغروشدرد .

«HIKMET»

J Journal turc, quotidien et politique

DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE :

A. HILMY CHEHBENDER

جمعه ایرتسی

۲۲ ایلول سنه ۱۳۲۸ — ۴ تشرین اول افرنجی سنه ۱۹۱۲

اداره مدیری : فلبلی

محمد زهنی

اشترا بدلی :

برسنه لکی ۹۵ ، آلتی آیلغی ۵۴ غرغروشدرد .

یوسته اتحادینه داخل ممالک اجنبیه ایچون قرق فراتقدر.

اعلانات ایچون اداره مدیریه کوروشمک لازمدر .

ABONNEMENT

un an : 95 piastres و six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

نسخه سی : ۱۰ پاره در

حقیقه خادم یومی غزبه در

نسخه سی : ۱۰ پاره در

پامال اولوبور ، دشمن بی عاره بوملت .
ویرمکنکه ، دشمنه بخش ایلهمه نصرت ،
مودوع سکا ، ای رب حفیظه شانی خلافت .
[انفعال ایله ، کریمه باقارق]
قوتی ایکن ، عدلی اونونماز ایدی اسلاف ،
بیکسره ایلر ایدی ابدال مروت !
بیکساری کورمن چیقاسی کوزلرک اصلا ،
ای قوتی تحیل ایدن الحاق مدیت !
[دوشونهرک]
ای دهر دنی ، دشمن اسلام می ، نسیک سن ؟
ایشدک اوکا تسلیط رخاوت وجهالت .
لکن ، سکا ای قجه بویون ا کیهجک در ،
یوق ، یوق اولور ، الحاق اولاماز کتله امت .
[ملته توجلهه]
آرتق بدشیر ، دغدغه حرص و تخالف ،
دشمن وار ایکن قالمالی هر دورلو رقابت ،
ای شانی اوغولر ! یشک ، مادده امداد ،
امداد ایدیکز تا ایدد الله سزه نصرت .
محکوم پاشاماز ، آرسان زنجیرده طوتولماز ،
طاقاز ، آر اولان بویته زنجیر اسارت .
از دهمیر
ناظم پاشانک عموم قوماندانلی درعهده
ایتدیکي تحقق ایدیور .
حرب اعلان ایدیلنجه بوتون روم ایلی
اردوسنک قوماندانلغی حربیه نظاری ناظم
پاشا حضر تارینک درعهده ایلهجکی محقق اولدینی
مستخبرات موثوقه من دندر .
غلیان ملی عثمانی
متینقلر
استانبول شهرینک اوج بش کوندنبری
کچوردیکی غلیان شایان افتخار بر درجهدهدر .
وطن ایچون قویان شو فریاد ملت حقیقه
شانی تاریخمز ایچون بر وقعه مفخرتردر .
غالیبت حرارتیه صوامش اولان بومعظم
عشتم ملت ، هر زمان عثمانلیرک احقادی ، شجاعت
وحاست نمونه سی اولدقلری پک کوزل اثبات
ایتمکدهدر . حریت و اشلاف فرقه سی ایله
معلوم اساس ذوات طرفدن ترتیب ایدیلان .
« متینغ » بوسباح ساعت زوالی اونده
سلطان احمدده اجرا ایدلشددر . بیکلرجه
وطنروان تعیین اولان ساعتده سلطان احمد
شایان اولشددر . غلبه لک پک زیاده ایدی .
اولاه صباح رفیقملرک سر محرری دیران کلکیان
اقدینک نطقیه باشلایان سلسله خطایات
وطنروانی دیکله مشدر سینوب مبعوث اسبقی
رضانورپک عثمانلیرک شجاعت وقوتندن آتشی
برلسانه بحث ایش و دیگر خطای کرامده بربر
اداره کلام ایش ، حاضرین بو وطنرورلری
حار و صمیمی نظرلری آتیشلا مشدر متینغ هیئی
طرفندن اتخاذ ایدیلان مقررات تصوب عمومیه
اقتران ایتدکن صکره هیئت طوغریجه بیلدیزه
کیتملشددر . بعد انکلترة سفارتخانه سی اوکنده
برنایش اجرا ایدلشددر .
متینغ هیئی ملنک حرب ایستدیکي
وسائر صورتله ائتلافک قبول ایدیلهمهجکی
ذات حضرت پادشاهی به عرض ایلهجکدر .
اتحاد و ترقی فرقه سی طرفندن ترتیب
ایدیلان متینغه دون زوالی ساعت ایکده اجرا
ایدلشددر .
مذکور متینغه اشتراک ایتک اوزره خلق
قافله قافله لارنده باقارلر اوکلرنده داوولار
اولدینی حالد سلطان احمد میدانته کلشدر .
رنکا رنک ریاات ایله دونادیلان موقع خطابه
اولا علمدان سینوب مبعوث سابق حسن فهمی
افندی کلدی .
بلیغ بردعان صکره دارالفنون حقوق
فا کولته سی حقوق اساسیه معلمی و دعوی ویکلری
جمیعی رئیس محترم جلال الدین عارف پک حاضر و نیک
سورکی القشاری آره سنده سوزده باشلادی
حار و صمیمی افاده لردن صکره موقعی اعیان
بساربا افندی به ترک ایتدی . موسی الهی عبدالله
افندی ودها دیگر خطابه تعقیب ایدرک متینغه
نهایت ویرلدی .

یونانستان وه نیره لوس

و غلط حس ورؤیت

شیمدی به قدر داهی دنیلهجک برصورتده
ابراز کیاست ایجتی اولان یونان باش ویکلی
وه نیره لوس ک ایلمک دفعه اولارق غلط حس ورؤیت
کوستردیکی مشهور اولوبور .
بالقان حکومتارینک تورکیا اوزره رنده بربرینه
ممالک املری وار سنده منفعتلری ، وضعیتلری
متساوی دکدر .
یونانلیرله هم نسل اولان عثمانی روملری
مماللا عثمانیه نیک هر طرفه داغیلشددر . اولرک
منفعتلری روم ایلی نیک فلان و یافلان نقطه سنده
دکل ، بوتون عثمانی مملکتدهدر . بنابرین
بو خصوصده بولغارلرله ، صربلرله قابل قیاس
دکدرلر .
لکن قیاس سزلق ، دیگر بر نقطهده ده
جلی صورتله کوردیلر . یونانستان ، ارناوود
ملیتپرورلکنک احباسدن اول ، یانیه اوزرنده
بر امل و امید بسله به بیلردی . حالبوکه بوندن
نفوسجه یونانلیرله جوق فائق اولان ارناوودلرک
وطنلری قولایلقه یونانلیرله قاندریمایه جقلری
میداندهدر .
شوراسی ده وارکه اسلاو و یونان عنصری ،
تهور و جنت ساقه سله بر آن برلشسه بیه ،
بو اتقاق اوزون مدت دوام ایدهمز . یونان
عنصرینک عد و اکبری اسلاو لردر . بنابرین
یونانستان ، تورکلرله پادار اولور . وه نیره لوس
کچي مقتدر برسیاسی نیک بورالری ملاحظه ایتد
مه سی غیر قابل ایکن بالقان اتقاقته کیرمه سی
مطلقا بر سبب ایستر .
بو سبب ، جزایر بحر سفیدک استیلا سی
املی اولق لازم . لکن بونک ایچون یونانستانک
هر حالده برآده غلبه سی لازم . زیرا دونامی نرم
دونامانه فائق اولسه بیهله مملکتی عثمانی
اردوسنک استیلا سی آتنده قالدقجه بوقفوقدن
برشی چیقماز معافیه یونانستانک بر صاعدن
کری حرکتیه بولغارلری یلکزر باقارلری دائما
محتملدر . هله کوردم .
دشمنک تجاوزی احتمالردن بری
استانبولک منظره سی و افکار عمومی من
دون ، بوتون کون ، بیکلرله هالی ، سواقلری
دولاشمده و چهره لرده تورابتسام و اخوت
پارلامقده ایدی .
برقاج کوند ، سیاسی اشتغالنک و بردیکی
کدورتلر ، عثمانی سیلارنده کورولبور . وطنک
معروض اولدینی تهلکه قارشیسنده حقیقی عثمانلیر
یالکیز بر حسن ایله متحس اولدقلری کورس-
بیورلردی :
مدافعه وطن .
محرر لر مردن برنی ، خلقسک ایچنده
دولاشمغه و افکار و احساساتی اقطاع ایتکه
مأمور ایله دک . بعض مسموعاتی بروجه آتی
یازیورز :
صربلر کیم ؟
برحال — صرب کیم ؟
برازناد — موره ، صرب ... قورقاق ،
برحریف .
بولغارلرله حرب
— بولغارلر نه به حرب ایدمچکلر ؟
— وطنمک بعض پارچهلری اونوندقده ...
کیدوب کوردم ، اونونما یل دیه !
کوکلی
— محاربه به کوکلی کیدهجکسکز ها ؟
— یا کولکسزمی کیدرم صانیوردک !
پاره نرهدن بولا جفز ؟
— محاربه ایچون جوق پاره لازم . بیلیم
ناصل ایدمچکز .
— یاوم ، جوق پاره ایله هرکس محاربه
ییار ، بز ، آزاره ایله جور باجیلری تپله رز .
یونانی دوستلرمز
— جانم یونانه نمایدق که ؟
— باطالانغه آلیشدی . اوج بش سنده
برکره دایاق ییمسه اولمیور .

عثمانی - ایستایا عربی

عقد مصالحه

ویانه ۲ تشرین اول (عثمانیشهر لونده
خصوصی تلغرافنامه) دوران ایدن برشایعه به
نظراً مصالحه پک یقینه عقد ایدیلهجکدر .
* * *
موسیو کیدرلن و مخترک بیاناتی
رلین ۲ تشرین اول (عثمانیشهر لونده
خصوصی تلغرافنامه) موسیو دی کیدرلن و مختر
تبدلات اراضی وقوعته دول معظمه نیک موافقت
ایتمهجکنی بیان ایشدر . ولوکه حراز مظفریت
اولنسه بیهله هیچ بر قطعه ارضه مالک اولهمه
جقلری کیفیت بالقان دولتلرینک تمایلات حر-
بجوانانه سنی تسکین ایشدر . بالقان دولتلرینک
متحداً اعلان حرب ایتمی غیر مأمول عید
اولتمقدهدر .
* * *
روما ۲ ایلول (عثمانیشهر لونده خصوصی
تلغرافنامه) اوشیده عقد مصالحه ضمیمه
صوک اجتماعک عقد اولندینی جورناله دیتالیا
غزته سی ظن ایتمکدهدر . بالقان اختلافک
امر ازاله سنده دول معظمه به وقوع بولان
تشیاته ایستایانک اشتراکی کیفیتی استانبولده
حسن تأثیر حصوله کتیرمشدر .
* * *
ایتالیا ردوسی ایستبور
ایتالیانک ردوس و آستروپالیا آطهلری
آیقویتمغه اصرار ایتکده اولدینی ویانه دن
قارش غزته لره اشعار ایدیورلر .
القاهیه هوالی
بلغارستانک مالیسی
بلغارستانک اوروپا پیاسه سندن استقراض
ایتمک خصوصنده کی تشبیده موفق اولدینی
ایچون بلغار باققلری (قرمدهی) نیک کهرک
سرمایهلری بلغارستانک مصارفات عسکریمه
تخصیص ایتکه قرار ویرمشدر .
یاشاسین آرناوودلر
ویانه دن تاخیدرو موس غزته سته دون اقسام
وارد اولان خصوصی بر تلغرافنامه ده شویله
دنیلبور : اشقودردن وارد اولان خبرلره کوره
دشمنه قارشو حرکت ایتک اوزره شهرمذ کورده
آرناوودلردن اونوزیک کوکلی قیدایلدلشددر .
قاراداغلی
— داغیلر وحشی برشی ایش .
— آتی کی . داغنده اولدقجه خوموردانیر
لکن اوویه اینسه ، بورنه خلنه بی طاقارلر .
آوستریانک اقتصادیاتی
ویانه دن آمرولیتوس غزته سته بیلدرلدیکنه
کوره بالقان احوال حاضره سندن دولای
آوستریایی بربحران اقتصادی تهدید ایتمکدهدر .
سفارتخانه لر محافظده
بالقان حکوماننک سفارتخانه لری پولیسلر
طرفندن عافظه ایدلکدهدر . بزجه بوتدیر
لرزم بوقایدی . حدودده دشمنله ضرب و حری
بر بازبجه عد ایدن عثمانلیر مسافرلر سنده عدم
تحقیر و تجاوزی تربیه ملیه عثمانیلری اقتضاسندن
عد ایدرلر .
انسانلر هوالی
(آزادامارد) غزته سته بتلیسدن کشیده
اولشان بر تلغرافنامه ده بتلیسه تابع خیزانده
آغوب و مانول اسمنده ایکی ارمینک قتل
اولدینی بیلدرلکدهدر .
اشقیادن موسی پک ارمی معتبراتی تهدید
ایتمکدهدر بدرخان زاده حسین پاشا کردستان
شیخاری نامه اهالی به قارش اعتسافانده
بولتمقدهدر .

طمراش مصادمه سی
عسا کر عثمانیه ایله بلغار چته لری آراسنده
طمراشنده بر مصادمه وقوعوله رق ، عسا کر
عثانیه طرفندن وقوعوبولان شدتی بر صولت
اوزرینه بر جوق تلفات بر اقره رق جمله سی ده
منهزما فرار ایتشدرلر .
حکمت « جریده سی نیک همت توسطیه
عروس ی پک افندی به
پک افندی ،
(حکمت) غزته سنک ۳۶ نومرولی نسخه
سنه درج ایدیلن جوابک زرنده کی اوزون
مطالعه کزی آنجق شیمدی کوروب او قویه بیلدم .
مکتوبم وسرک مطالعه کز ، اورپاده بولندیم
زمانده انتشار ایش و اورپاده آدرسه کوندیلن
مذکور نسخه آله واصل اولمازدن اول حرکت
ایدلش اولدینندن جوابک تأخری ضروری
اولدی . اولا ، جوابنامه نیک خاتمه سی اولان
« و در دین رهنم بنیست خطا
چه کم این خطا صواب مش »
یتک اوستنده کی سطر « بن در ست اندیش
و در ست کوم » اولدینی حالد « بن در دست
اندیش و در ست کوم » صورتده ترتیب ایدلشددر .
تصحیح ایدلسنی تمی ایدهم .
مقاله کزی عندالتحلیل شو ایکی ماده به
ارجاع ایدیورم :
۱ نخیسی خلقک سویه ادرا کنه کوره
یوکسک و درین اولان مباحثه و بیان لر تهلکه -
لی در . مطالعات علمیه و فلسفیه « اکثریتک
قبول ایتدیکي فکرلره استاد » ایتدی در . بویله
اولدینی بر نوع « کتمان » ه [سزک تعبیر -
کزددر] ده مراجعت ایدلدیکي حالد مباحثات
و مناقشات فلسفیه ویا دینیه نیک ویرهجکی میوه
بر هجوم عمومی و بلکه بر بغض عمومی اولور .
فکرنده بولوما کز .
۲ نخیسی : ه الله فرد دکل افراد واکوانک
هپ ی در « یولنده کی مطالعه می فلسفه نقطه
نظرندن پک یا کلس بولدیفکزددر .
برنجی ماده نیک حیات عملیه تعلقی پک
زیادهدر . ایکنجه ماده حقیقه کی مداوله افکار
تعبیر جائز ایسه ، فلسفه اقلیمنده بر کشت
و گذار فکری ایله پایان بولور که ثمره سی آنجاق
بر آز ادمان دماغی ایله پک جوق تعب دماغ
اولاجاقدر . وطنمز مباحث عملیه به ، یعنی
دوغرودن دوغری به حیات اجتماعمز اوزرنده
عملی بر تأثیر مفید اجرا ایدمچک مباحثه محتاج
اولدینندن ایکنجه بحثی تأخیر ایدیورم ، برنجی
بحثی آله آیوم .
اون بش یکریمی سنهدر ، امور سیاسییه
و دینیه تهجد و تصفیه واران هر تشبیده
چهرمه جاریلان شو سوزلر اولدی .
« کوالا لاس علی قدر عقولهم ! بو فکرلری
نشر ایتمه نیک زمانی کله مشدر . خلق بوطرر
نظری قبول ایتز . سنی دینسز لکه اتهام
ایدلر . سنی تکفیر ایدرلر . بولخلق حریته ،
اداره منروطیه هنوز لایق دکدر . بولخلقک
سویه ادارکی بویله یوکسک و صاعلام فکرلر تحمل
ایدهجک مرتبهده دکدر . روز کارک اوکنه
دوشمین آدم بورولور ، الخ . الخ .
بن ، دوزخوسی ، بو مطالعه لری دائما ،
حرمته غیرشایان ، خودکامانه بعض مرتبه
نفرت انکیز بولدم . بز صر می کلدیکجه
وبعضاً صر می کله سنی بکله مکسزین عثمانلیرک
شجاعت و بسالتدن دم اورورز . شجاعت
و بسالت ، ظن ایدرز که آت اوزرنده سلاح
امور زده هجوم ویا مدافعه دن عبارتدر . بو
شجاعت و فضیلت حیوانانه ارزان ایدیلش
اولماقله قیمتی آرزوق آلامشدر .
عالی و بویوک شجاعت ، شجاعت
فکردهدر . مثلاً باطل و یا عاقل و اعتقاد ، منسوب

اولدیفکر خلقی ، مدھش برسرطان کچي کیروب
بیتیریور ، خلق بویاطل و عاقل اعتقادنی بر نعمت
بی بها کچی حفظ و تقدیس ایدیور . الله سزه دها
منورین بر کوزوریمش . سز بوجامه ملعونه بی
کوریسورسکز . سز آرتق کندی نفسکزی
اونویسورسکز . صمدانی بر رأفت سزه
تماماً حاکم اولبور . سز بیروا غیر یورسکز .
ای قوم بچج رفته کجاید ؟ کجاید ؟
معشوفه درین اینجاست بیاید ! بیاید !
دیورسکز ، شاعر عجمک بو صیحه سی کافی
درجه قوتده بولمایورسکز عطشکز یانماقده ،
وسزی قاوروامقده دوام ایدیور . الریکنز ،
فداکارلرله طولو اولدینی حالد خلقک حضور
ادرا کنه قوشیورسکز . اونلر سزک پارماقلر-
یکزی دوغرایورلر . سزی تلین ایدیورلر ،
تکفیر ایدیورلر « قاره قوت » بایرام یایور ،
سز کندی قانکزه بویامش قوللریکنزه حاکمانه
ورحیحانه بروضه ایله قالدیرراق
آزارسین ، ازرسین ای « قاره قوت »
ازمک فقط غالب اولماق دکدر ! دیهرک انفس
وفاق ایکنه تیورسکز .
جان و کواکدن تعظیم و تقدیس ایتدیکم شجاعت
ایشته شجاعت منصورانهدر . وتورکیامک
محتاج اولدینی شجاعت ، قهرمانلق بالخاصه
بونوع شجاعت ، بونوع قهرمانلقدر . تورکیامزی
وتورکیامزک عنصر جوهری اولان عنصر اسلامی
ازن ، بونی قهرمانجه و بلا پروا سویله میله در ،
دین نامه قبول و حفظ ایدیلش اولان افکار
وعادات عاطله و باطلدهر . اتقا واهل دین ،
شجاعت کوسترسین بوترلا مضر اولردن
قورتاریلیدر . علم . . . ترقی و تصنی ایدیور ،
دین . . . تعالی و تکمیل ایتمیلیدر . فضلی اسلام دن
عبدالله المأمون السهروردی « علم . خواصک
دینیدر . دین . . . عوامک علمیدر » دیوردی
(معل ازوله) ده بوفکری تکرار و تبیل
ایتمشدر . خواصک علمی هر آن تعالی ، توسع ،
تنور ایدرکن عوامک علمی عصرلردن بری
یرنده صایماق ناصل دوغرو اولا بیلیر ؟ سز
(قربان . پاره لرینک دوناما اعانه سته ویرلمه سی
لازم کلدیکنی و بونک پک اعلا جائز اولدینی
اجتهاد ایتدیکز . بو ، دین اسلامه بویوک بر خدمت
اعلا کار تشبیبی ایدی . « قاره قوت » ک هجومی
اوکنده رجعت ایتدیکز . وسکوت . . .
قاعتنکزک مناتت کافیه هنوز مالک اولما دینی
بورجعت کوسته ریر قساعت وجدانیه نیک
قورشوندن ، خنچردن قورقاجانی یوقدر .
تکفیر ایدلکدن قورقابه نه محلل وارد ؟
« تکفیر ایدلک سنت سنهدر » دیه بیلیرسکز
واضع اسلام ، سرور اهل هم (ص . ع)
آلده نور هدی اولدینی حالد کلدیکي وقت
سبحارقله ، کذا بقله ، شارلاناقله اتهام
اولونما دینی ؟ جهله و مناقیقنک ، تمام اون سته ،
استخفافلری ، استحقارلری ، تزییفری ،
تکفیرلری آتنده فقط دائما برکوش کچی ،
ضیا باش ، متوکل ، بی پروا ، برمرحت قلامدینی ؟
روحلدر مساعفه کارلق تلقین ایتک و دینی
اعلا ایتک مساعفه کار ومتدین اولانلرک اقدس
وظائفیدر . باشمزی دوشونمه به حقمز بوقدر :
بامید سرخود پای منهد ره عشق
کین درین مرحله سراختن اولقدمست .
بو موضوع ، بنجه ، اک محصولدار ، واک
نجیب واصل بر موضوعدر . علم ایله دینک
داما آت باشی بیر کتیه سی احتیاجنی کوسترمک
جسارتی اکتساب و اظهار ایتلی بز : مساعفه
کارلق شماری اکتساب و تعمیم اولونما دینجه
بومقصد و صول متعسر در :
محترم . برمعلک شوسوزیه : بوسطرلری
تتویج ایدمچکم .
« مساعفه و ایمان حر ملتره عینی درجهده
مقتضی کورونور اعتقادنی انتخاب و اعتراف
ایتمکده سربست اولمایان آدم روخک یارینسی
ضایع ایدر »
۳ تشرین اول ۱۹۱۲
عبدالله جودت